

[Transcript] Dagens Eko / Mysteriet med soldaten som sprang in i Nordkorea

Anders, varför är egentligen den amerikanska soldaten Travis King i Nordkorea?

Det tror jag, det bara finns en person som kan svara på, och det är Travis King själv.

Det här är dagens ekon med Robin Olin. I dag mysteriet med soldaten som sprang in i Nordkorea.

Den 18 juli 2023 lämnar en turistbust en sydkoreanska huvudstan Sol och åker upp mot gränsen till Nordkorea.

Såna här turer, längsten 25 mil långa buffertzonen mellan Syde och Nordkorea, de har blivit populära bland utländska turister.

Man besöker bland annat tunnlar som Nordkorea byggt och så kan man se Nordkoreanska byar med kikare.

Med på dagens tur finns en ung amerikansk soldat vid namn Travis King.

De andra i gruppen tror att han är en helt vanlig turist.

Ända tills de stannar vid den så kallade joint security area.

Då ser de hur Travis King plötsligt tar sats och så börjar han springa.

Mot gränsen över till Nordkorea.

Jag tror inte att någon som säger vill gå till Nordkorea.

Yes, det är Anders Ask, Utrikesreporter på Ekot.

Anders, jag tänker om vi börjar där, vid den här gränsen mellan Nord och Sydekorea, vad är det här för plats egentligen?

Ja, det här är området som brukar kallas JSA, joint security area.

Alltså det gemensamma säkerhetsområdet.

Det sista platsen där nord- och särskiljaren stannar färdigt är här vid joint security area.

På den ena sidan står de amerikanska och sydkoreanska soldaterna och på den andra sidan gränsen står de nordkoreanska soldaterna.

Om du ser någon soldat på Nordkoreans sida,

jag vill fråga dig om du inte väcker eller gör inga gesturer eller om du verkligen använder sina presenter.

De får inte vara tungt beväpnade enligt de avtal som finns, utan det handlar om att markera.

Är det ett spänt läge mellan Nord och Sydekorea,

då står de på den sydkoreanska sidan

i en speciell kampspositionering kan man säga,

där de höjer armarna och ser ut som att de är beredda till strid.

Alltså lite karat just precis.

Är det lite tödväder i relationerna,

då hänger armarna efter sidorna så här,

så man kan avgöra lite hur det politiska läget är genom att titta på soldaterna.

Och på den nordkoreanska har de någon koreografi.

Nej, där är mer hur nära gränsen de står.

En stertävling, alltså de står att stirra på varandra och utmana varandra.

Vid gränsen ligger också tre ljusblå byggnader.

Det är de här byggnaderna som vapens stilleståndsavtalet

förhandlades fram efter kriget 1953.
Jag har varit inne i en av de där byggnaderna
och här pratar vi millimeter rättvisa.
Det är precis lika långt på den nordkoreanska sidan
som på den sydkoreanska sidan.
Avhuset.
Och så sitter de då vid det här bordet
som är precis jämt avdelat.
Och där kan man gå över till den nordkoreanska sidan
och man vill ta sig några steg in.
Ta en liten lov runt rummet.
Annars är det väldigt tydligt när man ner vid den här gränsen
och det säger man ju till de här guidadeturen också
att gå inte över gränsen.
Äns på skoj så att säga.
För att ta ett foto till exempel.
För det får man verkligen inte göra.
Mer på den guidadeturen här den 18 juli
så finns ju då en amerikansk soldat Travis King.
Vem är han?
Travis King är 23 eller 24 år.
Det är faktiskt lite oklart då han är en afroamerikan
från delstaden Wisconsin.
Han gick in i det militära 2021
och samma skäl som många andra gör.
Det är nämligen ekonomiska skäl.
En trygghet när man inte fick jobb.
I februari förra året
så skäppades hans trupp ut till sydkorea.
Han blev då en av de nästan 30 000 amerikanska soldater
som finns i landet.
Och ganska snart började gå lite snett för honom.
September 25th lastjär.
King punched a man in the face
at a club several times.
Och sen kom det en större händelse i oktober förra året
då han också hamnade i ett bråk och polis tillkallades.
I a police car
he shouted explotives against Koreans,
the Korean army, the Korean police
and damaged the door of the vehicle.
Och han dömdes till böter
men fick också sätta sig i häkte
för han betalade inte alla böter som utdömdes.

Så han satt i ett häkte i en och en halv månad ungefär.
Och då hade naturligtvis den amerikanska militären dragit igång en utredning.
Vad ska vi göra med den här mannen och uppenbarligen inte riktigt är i balans?
Militären bestämde sig för att skicka hem honom till USA med det tydliga målet att där avskäda honom helt enkelt.
Och det är där vi är nu när han kommer då i mitten av jul till flyklatsen Inchong i Sykeshållens USA.
Så han ska ha på ett plan hem till USA?
Han ska ha på ett plan hem till USA.
Han hade en militär skott som följde med honom till flyklatsen.
Problemet var bara att den här skotten hade inte någon flygbiljett.
Han fick inte följa med in genom säkerhetskontrollen på flyklatsen.
Och därefter var Travis King fri så att säga på egen hand.
Och då han lyckades manipulera sig genom att hävda att han må sig let efter stickpass.
Och han tog sig ut från flyklatsen och därmed vidare och också lyckades komma om bord på en av de här guide turerna.
Ja.
Det var så knasigt allting upp.
Men vad händer sedan då?
Det är några som har berättat om att han just var...
Han inte pratade med någon annan.
Han gick för sig själv.
Han hade inte militära kläder på sig utan han var svartklädd och han hade dessutom tydligen köpt någon slags sovdirmössa för den här området som en keps eller mössa lite oklartnade på.
Jag har varit på gränsen.
Det var ett bevis för att man har varit där.
Och när de har gått ett tag i den här guide turen ut med gränsen så rätt var det att säga vittnesmålen då så började han skratta väldigt högt

och så sprang han.
Och det här skedde jättekastigt.
Det var ett vittne som berättade om
att hon tänkte vad är det här för en idiot.
Och undrar om det här var något som någon
skulle läggas ut på TikTok
eller några andra sociala medier
bara som en kul grej.
Men efter ett stund förstod man ju
att det här var allvar.
Så det går alltså bara att springa rakt över sig.
Det finns inget stängs eller någonting som stoppar.
Inte just i det här området.
De sydkoreaniska amerikanska soldaterna
han inte stoppar honom.
Och när han väl kommer in på Nordkoreans territorium
så får de ju inte stoppa honom.
Han kan inte gå in där.
Och det var det sista man såg av honom helt enkelt.
Vad innebär det då?
Hur stor grej är det
att en amerikansk soldat gör så här?
Ja, det är för första extremt ovanligt.
Det här är första gången det händer sedan 1982.
Och det finns inte så många fall
av soldater som har tagits över gränsen på något sätt.
Men hur låter det då ifrån
amerikansk håll när det här har skett?
Eftersom det snart visar sig
att han har gjort det frivilligt
så slår också den amerikanska militären fram detta.
Det är inte Nordkoreanerna som har lurat
eller fångat honom och tvingat honom över.
Utan det här gjorde han på eget bevåg.
Han är ju viktigt.
Ja, han kan ju inte då betraktas som krigsfånge.
Sen kommer ju en debatt i USA direkt om hur kunder det här sker.
Att en militärer i Skotten inte kunde följa med honom
och sätta honom på planet hem
till den det möte med militären i USA som var planerat.
Att det var så dåligt skött på det sättet.
Det är en stor fråga.
Varför skulle någon,
särskilt en amerikansk soldat,

gå över till Nordkorea?
Det är samma fråga hans familj.
Men de vill bara hitta honom.
Travis ville inte bara gå över till bordet.
Han ville ha velat komma hem.
Hans mor blev intervjuad
och hon tror ju inte på att han har gått över frivilligt
eller framförallt inte att han stannar kvar frivilligt.
Han vill komma hem till oss.
Det här är USA och han har sin familj som hon uttrycker det.
Men det finns andra släktingar som har intervjuats.
Han talade till mig och han sa såna saker
som han sa att det var racist.
Han tyckte att det var nåt som var med dem.
Han var för sin liv.
Bland annat, hans morbror har gett en annan bild
just hur han har uttryckt
att rasismen inom den amerikanska militären
hur han har utsatt för rasism där
men också hur hans mentala status var
och att han helt enkelt mått dåligt,
att han blev väldigt tyst låten de sista månaderna
innan det här skedde.
De messaget blev stort.
Vad får vi veta sen då?
Kommer det några svar ifrån Nordkorea?
Det dröjer ju alltid när det gäller Nordkorea.
Det tar ett tag innan man reagerar.
Man samlar ihop sig innan man gör något uttalande.
Då tog två veckor innan man ens bekräftar
att King var i landet.
Och sen tog det utlör i nästan två veckor
innan det kommit officiellt uttalande om King
och det förmedlades då av den stadskontrollerade
nyhetsbyrån KCNA.
Där slogs det fast att King hade olagligt
tagits in i landet.
Och att han också ska ha uttryckt att han
ville stanna i Nordkorea
eller åka vidare till ett tredje land.
Alltså inte hem till USA
och inte till Sydkorea utan åt annat land.
Och sen ska en nyhetsbyrån
King uttryckt hur han desillusionerade

när han var över en omänsklig behandling och rasdiskriminering i den amerikanska armén. Vad ska man tänka om det påståendet? Att Nordkorea pekar på amerikansk ojämlikhet och rasism som motiv för Travis King. Vi har ingen aning om vad han egentligen har sagt till de nordkoreanska myndigheterna. Det är inte en trovärdig källa. Nej, det är ju inte alltid en trovärdig källa får man säga. Men samtidigt så är det ju så att en del av det som kommer fram där är det som har kommit fram på andra sätt också. Just det här missnöjet med hur det är i den amerikanska armén om att det finns rasism och andra problem där. Och det här är ju något som Nordkorea gärna använder i det propagandakrig som ständigt pågår med USA. Det vill säga att visa på sprickor och problem i det amerikanska samhället. Att peka på att ja, ni kanske ska rätta till det som är fel hos er själva innan ni kritiserar andra länder och agerar mot hur vi till exempel agerar när det gäller mänskliga rättigheter och så. Det är väldigt tacksamt då att ha det här som ett vittnesmål att använda. Så det här blir som en slags propaganda seger för nordkoreanerna då? Det blir ju det. Good afternoon. Det är den 5 september i år och press briefing på det amerikanska rikaste parlamentet i Washington. Journalisternas frågor handlar om den ökande oron för att Nordkorea ska börja förse ryssland med vapen till kriget i Ukraina. Och USAs försök att sätta stopp för det. Så kommer frågan om Travis Kingup och om hans situation kan påverka USAs hantering av Nordkorea nu. De frågorna har inget med varandra

att göra svarar utrikesdepartementets talesperson.

Några dag senare kliver Nordkoreas ledare

Kim Jong-un på sitt bepannade tåg

för att resa till ett möte

med rysslands president Vladimir Putin.

Ja Anders, är det problematiskt

på något sätt för USA att i det här läget

när man ser att spänningarna med Nordkorea

ökar delvis på grund av

Nordkoreas samarbete med ryssland

att man samtidigt har en soldat

i Nordkorea?

Rent krast tror jag inte att det är så problematiskt.

Självklart kommer USA lägga ner vissa arbete

på att få klarhet vad som händer.

Men det här är ju ingen hög profilerad avhoppare.

Vad vi känner till så har han ju ingen

hemlig information att dela med sig av till Nordkoreanerna.

Och det gör hon ju med lite mindre intressant

kanske också för Nordkorea men framförallt

för USA hur mycket tid och kraft de ska lägga ner

på att få klarhet i vad som händer honom.

Sen kan det naturligtvis bli ett problem lite grann

om Nordkorea bestämmer sig för att göra

ett stort propagandanummer av Travis King.

Vad skulle det kunna vara ett propagandanummer?

Det finns ju exempel från tidigare fall

när amerikanska militärer har tagits in i Nordkorea.

Det är 6-7 stycken brukar man räkna till.

En del fall så pratar man om att de inte frivilligt

eller togs över men det här är ju under 60-talet

framförallt alla de här fallen mellan 62 och 82.

Då var pågick ju Vietnamkriget

och de ville undvika att bli sändat i detta krig

som de förstod inte gick så bra.

Så då valde man Nordkorea?

Eftersom de var stationerade de flesta då

i Sytkorea då var det enklare

att söka sig till Nordkorea.

Det finns nästan inget fall bland de här militärerna

som tyder på att det fanns någon ideologisk grund

för deras avhoppas sig

eller att de stöttade den nordkoreanska regimen.

Men vad som hände där var ju det

att Nordkorea tog emot dem
och i flera fall sedan utnyttjade dem
eller kanske gjorde det frivilligt
och ställde dem upp i propagandafilmer just.
Det här är från en film som är svartvit
och där en av de här amerikanerna
Charles Robert Jenkins spelar
en skurkaktig person då, Dr. Kelton.
Han är en skurk som vill förlänga kriget
allt för att gynna den amerikanska vapenindustrin.
Det här är alltså en av soldaterna, Jenkins.
Charles Robert Jenkins.
Han är ett speciellt fall.
Han gick över gränsen 1965
och han sa ju senare att han hade ångrat sig
och att han var väldigt berusad när han gjorde detta.
Han hade dröckit minst 10 öl
och att det var en liten stundens ingivelse
som gjorde att han gick in i Nordkorea.
Han gifte sig med en japanska i Nordkorea
och hon hade förstut mot sin vilja
och de fick barn
och så småningom fick faktiskt båda de två
lämna Nordkorea, vilket är ganska ovanligt.
Först var det hon som åkte hem till Japan
och sen 2004 kom Jenkins dit också.
Men det blev alltså då, ja,
drygt fyra årtionden i Nordkorea för honom.
Vad är det för slags liv?
Jenkins skrev ju också en bok om sin tid i Nordkorea
och där fram kom det
hur inrutat hans liv var
och framför allt att han inte kunde uttrycka några åsikter för ett,
utan han var ju väldigt övervakad hela tiden
och extra övervakad just för att han var den han var.
Det här väcker ju frågor om Travis King
och vad han befinner sig i för situation just nu
och möjligen kan förvänta sig för liv
i Nordkorea.
Vad vet du om vad som händer med honom?
Vi vet ingenting just nu
var han befinner sig
eller i vilket skick han är
och vilka samtalen för med Nordkoreanska myndigheter.

[Transcript] Dagens Eko / Mysteriet med soldaten som sprang in i Nordkorea

Det här är Nordkorea vi pratar om.
Allt sker i det tysta.
Det är möjligt att det finns några kontakter
mellan USA och Nordkorea
via vissa kanaler.
Men vi vet alltså ingenting vi andra
utanför de här inrecretsarna.
Och jag är faktiskt osäker på
om USA vet så himla mycket mer än så länge.
Så det är väl inget osannolikt scenario
att vi får se honom dyka upp
i någon sån här propagandafilm
i framtiden.
Men det finns ju också spekulationer
om att Nordkorea inte tycker
att det här är någon via någon nytta av.
Att han helt enkelt ska utlämnas
eller via tredje land
ta sig ut från landet.
Och då kan de ju också dra nytta av det
i propagandan genom att ha visat det som
en goodwill-chest gentemot omvärlden
ser att vi håller inte kvar
någon som inte vill vara här.
Så det är också ett möjligt scenario.
Men Kim Jong-un
och Nordkorea är ju ofta
beräknat oberäknliga.
Så kan man beskriva det
hur de styr.
Så det är verkligen svårt
att veta vilket öde som väntar
Travis King.
Tack så mycket Anders.
Tack Robin.
Det är Katja Magnusson, Ludvig Jansson
och Ulrika Lindqvist.